علوم و فنون ادبی ۱

۱- گزینه «۳» ـ در عهد سامانی، نثر همانند شعر پارسی، رواج یافت و رونق گرفت و کتاب‌هایی در موضوع‌های گوناگون به زبان دری پدید آمد.

(فردوسی) (درس چهارم ـ تاریخ ادبیات)(دشوار)

۲- گزینه «۳» ـ علمی (قلمرو دانشی) / تعلیمی (هدف)

(فردوسی) (درس هفتم ـ تاریخ ادبیات ـ طبقه‌بندی سبک‌های ادبی بر اساس دیدگاه ارسطو) (متوسط)

۳- گزینه «۴» ـ موارد «الف ـ ب ـ پ ـ ج» از مشخّصات قلمرو زبانی شعر در «قرن پنجم و ششم» هستند. بررسی سایر موارد:

موارد «ت و ث» ویژگی‌های نثر هستند.

مورد «چ» ویژگی فکری است.

(فردوسی) (درس دهم – تاریخ ادبیات- قلمرو زبانی شعر در «قرن پنجم و ششم») (دشوار)

۴- گزینه «۴» ـ واژگان عربی دارد: طرب، محبّت و معمور (در خراسانی از واژگان عربی کمتر استفاده می شد.) بررسی سایر گزینه ها:

گزینه «۱»: استفاده از کلمات کهنه و مهجور (جوشن، گبر) - استفاده از «همی»

گزینه «۲»: تفاوت تلفّظ واژه «یک» در مقایسه با زبان امروز. (با توجّه به قافیه شدن واژه «نمک» واژه «یک» به صورت «یَک» تلفّظ می‌شود.)

گزینه «۳»: استفاده از دو نشانه برای یک متمّم: به جان اندر

(فردوسی) (درس هفتم ـ ویژگی زبانی شعر سبک خراسانی) (دشوار)

۵- گزینه «۴» ـ وزن شاد / محتوای غمگین

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: درون مایه و محتوای شاد / وزن شاد

گزینه «۲»: مفهوم حماسی / وزن کوبنده و حماسی

گزینه «۳»: محتوای غم‌انگیز / وزن غمگین

(فردوسی) (درس دوم ـ سازه‌ها و عوامل تأثیرگذار در شعر فارسی ـ هماهنگی وزن با محتوا) (دشوار)

۶- گزینه «۳» ـ خار و مار: سجع متوازی

نکته: ارزش موسیقایی سجع متوازی از همه سجع‌ها بیش‌تر است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: باطل و ضایع: سجع متوازن

گزینه «۲»: دور و مستور: سجع مطرّف

گزینه «۴»: حیات و ذات: سجع مطرّف

(فردوسی) (درس ششم ـ آرایه ادبی سجع) (متوسط)

۷- گزینه «۲» ـ ابیات «ب، ث، ج» آرایه ترصیع دارند. (یعنی تقابل سجع‌های متوازی) سایر ابیات، آرایه موازنه دارند.

(فردوسی) (درس نهم – آرایه ادبی ترصیع) (متوسط)

۸- گزینه «۳» ـ جناس ناقص اختلافی:.«میر، پیر» ـ «نهد، دهد» ـ «بند، پند» / جناس ناقص افزایشی ندارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: واج آرایی: «ل»، «م»، «ع» / واژه آرایی: «بی‌عمل»

گزینه «۲»: جناس ناهمسان: چمن و سمن / ترصیع: دارد. (تقابل سجع‌های متوازی)

گزینه «۴»: جناس همسان: شانه (کتف) ـ شانه (ابزار مو) / جناس ناهمسان: دست ـ است

(فردوسی) (آرایه‌های ادبی – ترکیبی) (دشوار)

۹- گزینه «۳» ـ در چهار بیت زیر «جناس همسان» به کار رفته است. بررسی همه موارد:

الف) کنار: ۱ ـ آغوش، ۲ ـ کرانه(گوشه)

ب) پری: ۱ ـ بپری؛ ۲ ـ فرشته (معشوق)

ت) جناس همسان: باز: ۱ ـ پرنده شکاری، ۲ ـ گشوده

ج) شیرین: ۱- معشوق فرهاد، ۲ ـ عزیز و ارزشمند

بررسی سایر گزینه‌ها:

پ) تکرار: هر دو «روان» به معنای «جاری» است.

ث) جناس ناهمسان حرکتی: زُهره، زَهره

(فردوسی) (درس دوازدهم ـ آرایه ادبی جناس) (دشوار)

۱۰- گزینه «۳» ـ«دوش» اوّل: کتف و «دوش» دوم: دیشب. (با توجه به این تفاوت معنایی قافیه شدن آن‌ها درست است.)

م: الحاقی / حروف مشترک قافیه: وش / حرف روی: ش

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: حروف قافیه: «ـُ و»: قاعده ۲

گزینه «۲»: ذوقافیتین نیست. («وا و دریا: قافیه‌های اصلی» / «جان‌ها و قرن‌ها: قافیه نمی‌شوند.»)

گزینه «۴»: آمدیم: ردیف است نه قافیه.

(فردوسی) (درس یازدهم – قافیه) (متوسط)

۱۱- گزینه «۱» ـ سه واژه با حذف همزه تقطیع شده‌اند که عبارت‌اند از:

شب‌افروز (U – – U) / پیام‌آور (U– – –) / کارآزموده: (– –U – U)

(فردوسی) (تقطیع هجایی -وزن عروضی) (آسان)

۱۲- گزینه «۳» ـ هجاهای کشیده: شیر ـ پیر ـ آر (۳)

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: هجاهای کشیده: رنج ـ گنج ـ صبح ـ دار (۴)

گزینه «۲»: هجاهای کشیده: باز ـ خویش ـ شکر ـ خویش (۴)

گزینه «۴»: هجاهای کشیده: داشت ـ یافت ـ کاش ـ یاف (۴)

(فردوسی) (درس پنجم ـ هماهنگی پاره‌های کلام ـ انواع هجا) (دشوار)

۱۳- گزینه «۴» ـ تقطیع هجایی درست گزینه «۴»:

(– – –U – – – U– – –U)

(فردوسی) (تقطیع هجایی ـ وزن شعر) (دشوار)

۱۴- گزینه «۲» ـ مفهوم بیت سؤال و گزینه «۲»: جفای معشوق، لذّت بخش است.

مفهوم سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: پایداری عاشق تا زمان مرگ و حتّی پس از آن

گزینه «۳»: آمادگی عاشق برای پذیرفتن جفای معشوق

گزینه «۴»: در انتظار وصال معشوق و بهبود حال روحی عاشق

(فردوسی) (مفهوم ـ ترکیبی) (متوسط)

۱۵- گزینه «۴» ـ مفهوم گزینه «۴»: رمیدگی عاشق از معشوق

(فردوسی) (مفهوم ـ ترکیبی) (آسان)